

Protocol Logopedie

SBO De Brigantijn

Kanaalstraat 38, 5711 EJ Someren
Schelde 1, 5751 VJ Deurne

Inhoudsopgave:

1. Wat verstaan wij onder logopedie	blz. 3
2. Dossierscreening	blz. 3
3. Logopedische screening	blz. 3
4. Testen	blz. 4
5. Logopedische begeleiding	blz. 4
a) Directe begeleiding	blz. 5
b) Indirecte begeleiding	blz. 5
c) Wachtlijst	blz. 6
d) Controle	blz. 6
6. Verslaglegging	blz. 6
7. Logopedierooster	blz. 6
8. Beëindiging logopedische behandeling/begeleiding	blz. 7
9. Informatie naar de ouders/verzorgers	blz. 7
10. Interne contacten	blz. 7
11. Externe contacten	blz. 8
12. Bewaren van logopedische gegevens	blz. 8
13. Overige	blz. 8

Protocol logopedie

1. Wat verstaan wij onder logopedie?

Het doel van logopedie is:

- het behandelen van kinderen met communicatieproblemen in het algemeen of specifiek op het gebied van spraak, taal, mondgewoonten, stem en gehoor waarbij gestreefd wordt naar een optimale taalvaardigheid binnen de mogelijkheden van het kind en het behoud van dat niveau
- het voorkomen en verminderen van onderwijsbelemmeringen waarbij de oorzaak ligt op het gebied van spraak, taal, mondgewoonten, stem of gehoor
- medewerking verlenen aan het creëren van een taalomgeving die zoveel mogelijk is aangepast aan elke leerling.

Taalvaardig zijn wil ook zeggen dat een kind voldoende weerbaar is en voor zichzelf kan opkomen. Het leren overwinnen van spreekangst, praten over gedachten en gevoelens en gespreksregels hanteren zijn vaardigheden die belangrijk zijn voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind.

Tot behandeling kan besloten worden als een leerling:

- uitspraakproblemen heeft of in het algemeen slecht spreekt, bijv. fonologische of fonetische articulatiestoornis
- afwijkende mondgewoonten heeft, bijv. duimen, mondademen, verkeerd slikken
- stemproblemen heeft, bijv. heesheid, te zachte stem
- problemen heeft met deelgebieden van taal en/of onvoldoende taalvaardig is
- de gesproken of geschreven taal niet goed begrijpt
- auditieve en fonologische vaardigheden niet voldoende ontwikkeld heeft
- moeite heeft om zijn gedachten onder woorden te brengen, het formuleren van de taal
- Nederlands als tweede taal heeft.

Op De Brigantijn is logopedie een onderdeel van de totale zorgstructuur. Er zijn altijd mogelijkheden om gebruik te maken van de kennis die er is op logopedisch gebied.

2. Dossierscreening

De logopedist leest het dossier van de nieuwe leerlingen. Belangrijke gegevens m.b.t. logopedie worden overgenomen. Logopedische verslagen worden opgeslagen in het leerlingvolgsysteem.

3. Logopedische screening

Alle nieuwe leerlingen worden logopedisch gescreend met de door de logopedisten samengestelde screen.

De screen bevat de volgende onderdelen:

- persoonsgegevens
- oriëntatie en lichaamsbesef
- taalttest CELF-4 NL Actieve Woordenschat en Fonologisch Bewustzijn
- proceskennis en verhaalopbouw
- mondgedrag
- spraak en stem met daarbij algemene verstaanbaarheid, een articulatie-test, stem en vloeiendheid
- gehoor

Indien een leerling reeds onder behandeling is in een logopedische praktijk zijn er twee mogelijkheden.

De eerste mogelijkheid is dat het kind daar in behandeling blijft en op school opgeroepen wordt voor een kennismakingsgesprek.

De tweede mogelijkheid is dat de behandeling op school wordt overgenomen.

In dat geval wordt bekeken hoe recent de onderzoeksgegevens zijn. Bij gegevens ouder dan één jaar worden de testen herhaald.

4. Testen

Er kunnen indien nodig meerdere onderdelen afgenomen worden van de taalttest CELF-4 NL of er kan gekozen worden voor een andere test, bijv. de Peabody, de TAK onderbouw of de TAK bovenbouw, de Nijmeegse Pragmatiektest of de toets Beginnende Geletterdheid.

In samenwerking met de dyslexiespecialist is een traject in ontwikkeling om meer zicht te krijgen op de woordenschatontwikkeling van de kinderen gedurende de schoolloopbaan. We willen kinderen die uitvallen op dit gebied tijdig signaleren en ondersteunen.

5. Logopedische begeleiding

Elke nieuwe leerling wordt gescreend en zonodig verder onderzocht.

Een leerling kan ook aangemeld worden voor logopedisch onderzoek door bijvoorbeeld leerkrachten, ouders, het kind zelf, de remedial teacher, de interne begeleider of de schoolarts.

We gebruiken logopedische onderzoeken om te bepalen of er sprake is van een logopedische stoornis.

Daarna wordt nagegaan welke van de volgende mogelijkheden wordt ingezet:

- A) directe begeleiding
- B) indirecte begeleiding (ouders, leerkracht, kind)
- C) wachtlijst
- D) controle

Dat wordt mede bepaald door:

- ernst/ complexiteit van de stoornis
- ervaren ongemak (denk ook aan sociaal-emotioneel functioneren) door kind en/of omgeving
- verminderd functioneren

- doorwerking in andere (leer)gebieden
- omgeving
- beperkende factoren
- motivatie, zowel van kind als ouders
- beschikbare tijd
- het reeds volgen van andere therapieën.

A) Directe begeleiding/behandeling

Individuele logopedie

Als de logopedist besluit een leerling in behandeling te nemen krijgen de ouders/ verzorgers hierover bericht.

Vervolgens wordt een behandelplan gemaakt en gekeken naar de opzet van de behandeling;

1) Behandelplan

De logopedist maakt n.a.v. de logopedische screen en eventueel onderzoek een behandelplan.

Elk schooljaar, of indien nodig eerder, wordt dit behandelplan aangepast.

2) Opzet van de behandeling

De frequentie van de behandeling kan één of twee maal per week zijn; afhankelijk van de ernst en complexiteit van de problematiek.

Een behandeling duurt 30 minuten.

Het aantal behandelingen is afhankelijk van de complexiteit en van de inzet van de leerling en zijn ouders. Zie ook punt 8.

Elke leerling krijgt een logopediemap waarin de behandelde onderwerpen en oefeningen genoteerd worden. Op deze manier kunnen ouders zien wat er in de logopedieles gedaan wordt en is er de mogelijkheid om thuis met het kind de oefeningen te herhalen. Tevens wordt de logopediemap als communicatiemiddel gebruikt tussen ouders en logopedist.

Groepslogopedie

Leerlingen die problemen hebben met de woordenschat of de mondelinge taalvaardigheid kunnen worden ingedeeld in een woordenschatgroepje of een taalgroepje. Deze groepjes bestaan uit maximaal 3 leerlingen.

Ook voor de groepslogopedie wordt een behandelplan gemaakt en krijgt elke leerling een logopediemap, zoals vermeld onder punt A2.

B) Indirecte begeleiding

Als de stoornis geen aanleiding geeft tot directe begeleiding of behandeling kan het wel zijn dat er een indirecte begeleiding gewenst is.

Voorbeelden hiervan zijn:

- lichte vorm van stotteren
- (lichte) stemstoornissen
- duimzuigen, habitueel mondademen
- bij (lichte) taalachterstand ouders informeren en adviseren (spel, voorlezen)

- hoorstoornis.

Deze begeleiding kan plaatsvinden via het kind zelf, de ouders, leerkracht, een andere begeleider of een combinatie hiervan.

De logopedisten van De Brigantijn coachen de leerkrachten bij het geven van woordenschatonderwijs in de klas. Op studiedagen worden de leerkrachten door de logopedisten geïnformeerd over nieuwe ontwikkelingen.

In elke groep wordt 1 à 2 keer per schooljaar een woordenschatles bezocht en geëvalueerd. Na afloop van de klassenbezoeken worden de nieuwe actiepunten plenair besproken.

C) Wachtlijst

Als er geen plaats is in het logopedierooster wordt het kind op de wachtlijst geplaatst en zal in aanmerking komen voor behandeling als er tijd vrij komt.

D) Controle

Leerlingen worden onder controle gehouden bij:

- licht afwijkend mondgedrag, waaronder duimen
- lichte taalproblematiek
- lichter stemstoornis en/ of ademproblematiek
- multiple interdentaliteit als tanden nog niet zijn gewisseld
- kinderen met beugel
- wisselende gehoorsfunctie
- lichte articulatieproblematiek (binnensmonds, kaakgeklemd, slap)
- licht broddelen of stotteren, kleine problemen met tempo en na behandeling in verband met mogelijke terugval.

6. Verslaglegging

- De logopedist bewaart het gehele screeningsformulier en de testgegevens in een eigen map.
- Het voorblad van de screen en het behandelplan worden in het leerlingvolgsysteem opgeslagen.
- De logopedist noteert per behandeling een korte samenvatting in een digitaal logboek.
- Aan het einde van elk schooljaar wordt van elke behandelde leerling een logopedisch verslag geschreven. Het logopedisch verslag (minimaal 1x per schooljaar) wordt opgeslagen in het leerlingvolgsysteem. Ouders/verzorgers kunnen op verzoek dit verslag ontvangen (kopie of digitaal).
- Bij beëindiging van de logopedische behandeling wordt dit in het logopedisch verslag aangegeven.

7. Logopedierooster

De logopedist maakt in overleg met de leerkrachten een rooster.

8. Beëindiging logopedische behandeling/begeleiding

Beëindiging van de logopedie gaat altijd in overleg met de leerkracht en de ouders.

De behandeling/ begeleiding wordt beëindigd:

- als de therapiedoelen behaald zijn
- als er geen medewerking van ouders/verzorgers is
- als er geen vooruitgang meer merkbaar is
- na twee jaar logopedie. Het is mogelijk dat er gegronde redenen zijn voor voortzetting van de therapie of een hervatting hiervan na een bepaalde periode.

9. Informatie naar de ouders/verzorgers

- Op de website van De Brigantijn is informatie te vinden over logopedie.
- Alle leerlingen die gescreend zijn krijgen een informatieboekje over logopedie mee naar huis.
- Ouders krijgen schriftelijk informatie of hun kind wel of niet in aanmerking komt voor logopedie.
- Ouders kunnen op eigen verzoek of op verzoek van de logopedist de logopedielessen bijwonen.
- Verder zorgt het hele team van De Brigantijn voor een lage drempel naar ouders toe om verdere informatie te vragen over de logopedie.
- De logopedist staat indien mogelijk de ouders altijd te woord over logopedische vragen/begeleiding van hun kind of maakt hiervoor een afspraak.
- De leerlingen die in behandeling zijn krijgen een logopediemap waarin de oefeningen en de opdrachten komen staan, die thuis geoefend of herhaald moeten worden.
- Op de ouderavonden is de logopedist ook aanwezig en worden ouders geïnformeerd over het verloop van de therapie.
- Ouders ontvangen aan het einde van een schooljaar het logopedie kindrapport, waarin op een leuke manier een samenvatting van de logopedische behandeling wordt gegeven. Ouders krijgen op verzoek het logopedisch verslag (kopie of digitaal).

10. Interne contacten

- Er is regelmatig overleg tussen de logopedisten (sectievergaderingen).
- In principe is de logopedist aanwezig bij alle groepsbesprekingen, leerlingbesprekingen en leesbesprekingen voor zover het logopedieleerlingen betreft.
- De logopedisten hebben (indien gewenst) overleg met de leerkracht, intern begeleider, psycholoog, ambulante begeleider of remedial teacher over leerlingen.
- Naar verhouding met de werktijdfactor is de logopedist aanwezig bij teamvergaderingen, plenaire vergaderingen en studiedagen.

11. Externe contacten

Indien gewenst is er contact met huisarts, specialist, Herlaarhof, Taalbrug, particuliere logopedist, andere scholen en instellingen.

12. Bewaren van logopedische gegevens

- Alle screens en logopedieverslagen komen in het leerlingvolgsysteem.
- De logopedist bewaart zelf alle onderzoeks- en behandelingsgegevens van de leerlingen in mappen gedurende vijf jaar na het schoolverlaten.

13. Overige

De logopedisten zijn onderdeel van team SBO De Brigantijn.

Hierbij hoort:

- dat zij deelnemen aan alle vergaderingen die relevant zijn voor het vakgebied en/of team
- dat zij ingeroosterd zijn bij het surveilleren in pauzes naar verhouding van de werktijdfactor
- de logopedisten stagiaires in de gelegenheid stelt stage te lopen. Dit geldt voor logopedie stagiaires en incidenteel voor andere stagiaires (bijv. pabo en pedagogiek studenten)
- dat zij deelnemen naar gelang de werktijdfactor aan werkgroepen